

Cures en Infermeria a l'Adult I

Codi: 101794
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Maria Cònsul Giribet
Correu electrònic: Maria.Consul@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Manuel Quintanilla Martínez
Miguel Jiménez Pera
Xènia Sist Viaplana
Rosa García Sierra
Antonia Arreciado Marañón

Prerequisits

Aquesta assignatura no contempla prerequisits

Objectius

Es tracta d'una assignatura emmarcada dins de la matèria de la Infermeria Clínica i s'imparteix en el primer semestre de segon curs.

OBJECTIU GENERAL:

Proporcionar a l'estudiant els coneixements, habilitats, actituds i valors necessaris per ajudar a les persones adultes que viuen un procés de salut i necessiten ajuda experta i competent en les besants preventiva, curativa i rehabilitadora del procés d'hospitalització i fins aconseguir autonomia per tenir cura i prendre decisions sobre la seva salut.

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

En finalitzar l'estudi de les diferents unitats temàtiques l'alumne haurà de ser capaç de:

- Relacionar els factors etiològics i els **mecanismes fisiopatològics** amb les manifestacions clíniques dels problemes de salut més prevalents en els adults, pel que fa: a) la seguretat en el procés d'hospitalització, b) en el procés quirúrgic, c) en alteracions ingesta-eliminació, i d) en alteracions de mobilitat.

- Relacionar les dades que es poden obtenir en la **valoració** -mitjançant l'observació, l'entrevista i l'exploració física- amb els problemes de salut de la persona atesa.
- Analitzar la informació obtinguda en la valoració de la persona atesa per **identificar els diagnòstics infermers**, els **problemes interdependents** i els **d'autonomia**.
- Definir **objectius** per les activitats planificades que permetin l'**avaluació** de la seva idoneïtat.
- Considerar l'**optimització** del sistema sanitari proporcionant **cures de màxima qualitat**.

Competències

- "Demostrar que es comprenen, sense prejudicis, les persones: considerar-ne els aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents; assegurar que es respectin les seves opinions, creences i valors, i garantir el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional."
- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
- Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i dur a terme cures infermeres dirigides a persones, famílies o a grups, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les intervencions infermeres justificant-les amb evidències científiques i / o aportacions d'experts que les sustenten.
2. Argumentar amb evidències científiques la selecció de les cures infermeres més idònies per a una atenció professional adequada a les necessitats de salut de les persones.
3. Argumentar les intervencions infermeres amb evidència científica.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Dissenyar estratègies que considerin els aspectes culturals i que garanteixin el respecte de les opinions, les creences i els valors, així com el dret a la intimitat i el secret professional.
6. Establir relacions entre els coneixements i la pràctica.
7. Explicar els factors de risc que incideixen en el procés de salut i malaltia.
8. Identificar els factors de risc determinants en el procés de salut-malaltia a nivell físic, emocional i social.
9. Identificar estratègies orientades a la readaptació de la vida diària mitjançant recursos de proximitat i suport.
10. Identificar i explicar les guies de pràctiques clíniques i assistencials relacionades amb l'atenció de les demandes de salut de les persones durant tot el cicle vital i de les alteracions que es poden presentar, i proporcionar les cures necessàries en cada etapa.
11. Identificar les necessitats de salut durant les diferents etapes del cicle vital, des del moment del naixement fins al final de la vida.
12. Identificar les respostes psicosocials de les persones davant de les diferents situacions de salut (en particular, la malaltia i el patiment), i seleccionar les accions adequades per proporcionar-los ajuda.
13. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
14. Interpretar els aspectes culturals i els valors que determinen les conductes de salut.
15. Justificar les cures infermeres de qualitat adequades a les necessitats de salut.
16. Justificar les intervencions infermeres amb els processos fisiopatològics.
17. Planificar cures infermeres dirigides a persones, famílies o grups.
18. Plantejar propostes d'anàlisi fonamentades científicament i d'acord amb els recursos.
19. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

1. INTRODUCCIÓ

- Terminologia bàsica
- Recollida d'informació per a la valoració infermera: observació i exploració física.

2. SEGURETAT DEL PACIENT EN EL PROCÉS D'HOSPITALITZACIÓ

- Conceptes bàsics: efecte advers; negligència; complicació; accident; error; quasi error i incident.
- Canvi de paradigma amb l'aliança mundial per la Seguretat dels Pacients OMS.
- L'error com a font d'aprenentatge.
- Àrees d'investigació prioritàries pels països desenvolupats.
- Tipus de riscos a considerar per la seguretat del pacient.
- Prevenció i control de la infecció nosocomial.

3. VALORACIÓ I ACTUACIONS PER PREVENIR I CUIDAR LES LESIONS DE LA PELL

- Lesions elementals de la pell.
- Valoració i actuacions per prevenir i cuidar les lesions de la pell.
- Procés de cicatrització natural. Tipus de cicatrització i factors que intervenen. Simptomatologia d'una cicatrització patològica.
- Diferència entre úlcera i ferida. Tipus de ferides i tipus d'úlceres.
- Tipus de cremades. Actuacions immediates d'un gran cremat.
- Nafres per pressió.
- Úlceres vasculares. Valoració i proves diagnòstiques.
- Neteja i cura tòpica de les ferides. Maneig de l'exsudat. Desbridament. Elecció de l'apòsit.
- Valoració de les necessitats i planificació dels ensenyaments d'autocura.

4. SEGURETAT DEL PACIENT EN EL PROCÉS QUIRÚRGIC

- Valoració de necessitats, identificació de problemes, planificació de cuidatges a una persona que s'ha de sotmetre a un procés quirúrgic.
- Etapes del procés quirúrgic.
- Preoperatori: Preparació quirúrgica i medicació de preanestèsia. Diagnòstics infermers.
- Intraoperatori: Classificació del risc quirúrgic segons ASA. Seguretat vinculada a les posicions quirúrgiques. Alteracions homeostàtiques.
- Postoperatori immediat. Acollida, control i valoració hemodinàmica i respiratòria. Control del dolor. Valoració de la ferida i els drenatges (tipus i cures). Valoració pel l'alta de la Unitat de recuperació post anestèsica (URPA).
- Postoperatori tardà: Complicacions més freqüents: Ili paralític; nausees; vòmits i restrenyiment.
- Prevenció de la infecció quirúrgica.
- Prevenció del xoc: Tipus i valoració infermera.
- Educació sanitària per a l'autonomia dels autocuidatges en l'alta hospitalària.

3. CUIDATGES D'INFERMERIA A PERSONES AMB PROBLEMES D'INGESTA, DIGESTIÓ I ELIMINACIÓ

- Valoració de necessitats i de cuidatges a una persona amb:
 - Halitosi.
 - Ptialisme
 - Odinofàgia. Aftes bucal. Mucositis. Candidiasi bucal. Malaltia pedidontal.
 - Disfàgia. Trànsit esofàgic: preparació del pacient i cuidatges.
 - Regurgitació.
 - Reflux gastroesofàgic. Fisiopatologia i factors de risc. Concepte d'hèrnia esofàgica. Síntomes d'alarma
 - Vòmits: Tipus, valoració i cuidatges en un quadre emètic. Sonda nasogàstrica.
 - Hemorràgia digestiva: tipus, valoració i cures infermeres. Proves diagnòstiques de sang amagada a la femta; colonoscòpia i trànsit intestinal.

Flatulència.

Restrenyiment: Fisiopatologia, epidemiologia, causes, anamnesi i educació sanitària per un tractament no farmacològic.

Obstrucció intestinal. Abdomen agut.

Diarrea: tipus, causes i anamnesi per la valoració. Signes i símptomes que són motiu de derivació a un professional mèdic. Coproculitiu.

Icterícia.

Ascites. Paracentesi.

- Estomes digestius: Tipus, cuidatges, dispositius i problemes més freqüents. Complicacions immediates i tardanes. Educació sanitària per l'autocura.
- Malalties digestives: Úlcera péptica. Càncer gàstric. Gastrectomia. Cirrosi. Hipertensió portal. Colelitiasi. Pancreatitis.
- Complicacions de la cirurgia abdominal: Valoració infermera per detectar a temps un seroma, una dehiscència, una eventració i evisceració.
- Valoració de necessitats i cuidatges a una persona amb:
 - Infecció urinària; litiasi renal i insuficiència renal.
 - Programa de diàlisi.
 - Adenoma de pròstata.

4.- CUIDATGES D'INFERMERIA A PERSONES AMB PROBLEMES DE MOBILITAT

- Valoració de necessitats, identificació de problemes, planificació de cures infermeres a una persona amb problemes de mobilitat i alteracions neuromusculars.
- Cuidatges a les persones amb tractaments d'immobilització.

Metodologia

Les metodologies emprades seran les següents:

SEMINARIS ESPECIALITZATS (SESP). Aquest es du a terme mitjançant sessions tutoritzades i presencials a l'aula per analitzar una situació problema. Amb aquest anàlisi l'estudiant adquireix habilitats per afrontar problemes, prioritzar i cercar informació, prendre decisions i avaluar la seva activitat.

Primera sessió: dirigida pel professor/a responsable del grup per **analitzar la situació problema** (1hora). Primer treball en grups: La finalitat d'aquest treball de grup és que, a partir del coneixement que es té, s'identifiqui tot el què es considera que s'ha d'aprendre i que estigui relacionat tant amb el problema plantejat com amb els resultats d'aprenentatge. El grup ha de confeccionar un llistat de preguntes que hagin sorgit en l'anàlisi de la situació amb l'objectiu d'elaborar un pla de treball en concordança amb les preguntes prioritzades i s'identifica possibles fonts d'informació. El professor/a recomanarà aquells temes que considera que han de ser d'estudi individual i pot suggerir fonts d'informació.

Segona sessió: El grup discuteix les estratègies individuals de cerca i les fonts de consulta utilitzades per valorar críticament la informació recollida. Es discuteix el pla de treball planificat, on tots els components han de tenir l'oportunitat d'explicar la informació que han estudiat. Aquesta posta en comú permet fer una avaluació crítica i correcció del coneixement previ, alhora que avaluar críticament els raonaments del problema. També, l'abstracció dels principis i els conceptes que puguin ser aplicats a altres situacions anàlogues. D'aquesta sessió se'n derivarà un nou pla de treball per grups que serà exposat en la tercera sessió. Aquest pla inclourà la distribució per grups del treball de: a) Principis i conceptes que es poden aplicar a situacions semblants. b) Priorització de les cures infermeres per la situació plantejada. c) Disseny de díptics d'educació sanitària dirigit a les persones amb el problema de la situació. d) Confecció de mapes conceptuals del problema plantejat. e) Síntesis de les evidències infermeres que sobre el tema hi ha en la literatura científica.

Tercera sessió: En aquesta s'analitza el nou pla de treball que ha de donar una visió global del problema amb una síntesi de l'aprenentatge i objectius assolits que (seran lliurats al Campus Virtual per poder-los compartir amb els estudiants i ser evidència d'avaluació). Finalitza la sessió amb l'autoavaluació, l'avaluació entre iguals i les aportacions del professor/a.

TEORIA: Es contemplen classes amb tot el grup de matrícula amb una dinàmica cooperativa i participativa amb l'objectiu que l'estudiant tingui oportunitat de fer un aprenentatge més significatiu. En aquest sentit -i amb la consideració que l'aprenentatge sempre és un fenomen individual però que es produeix en un context d'intercanvi amb els altres-, s'estructurarà el desenvolupament de la classe a partir de conceptes que l'estudiant haurà d'haver estudiat prèviament i que s'hauran explicat bé en el Campus Virtual o en sessions anteriors. Aquest disseny ha de permetre: a) l'avaluació continuada dels coneixements previs que aporta l'estudiant en iniciar la sessió i de la responsabilitat en la gestió del seu aprenentatge, b) rebre retroalimentació per part de companys i de la docent, i d) clarificar i resoldre dubtes dels coneixements per part de la docent.

PRÀCTIQUES DE LABORATORI (PLABs). Les pràctiques de laboratori es realitzen en espais especialitzats i permeten l'adquisició d'habilitats clíniques mitjançant la manipulació simulada de procediments i tècniques. S'hi desenvoluparan les tècniques i procediments bàsics abans de la pràctica clínica als centres assistencials en el Pràcticum II).

TUTORIES INDIVIDUALITZADES. Les tutories individualitzades es realitzaran en cas de detectar alguna dificultat de seguiment dels aprenentatges, i es podran concretar contactant prèviament per e-mail amb el professorat responsable.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES DE LABORATORI (PLAB)	12	0,48	6, 18
SEMINARIS ESPECIALITZATS (SESP)	12	0,48	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
TEORIA (TE)	28	1,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 18, 19
Tipus: Autònomes			
ESTUDI PERSONAL	93	3,72	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 19

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura contempla els següents apartats:

El 15% de la nota final serà l'obtinguda de l'assistència i participació a classe i seminaris. Aquesta nota es desglossa en dues:

- **Un deu per cent** s'obindrà de la participació als exercicis que es presentaran a l'aula i que l'estudiant haurà de treballar i/o presentar en les sessions o en el Campus Virtual de l'assignatura.
- **Un cinc per cent** de les pràctiques de laboratori que són obligatòries . En aquestes s'avalua la preparació que l'estudiant fa dels continguts previs que s'han de treballar i de l'aprofitament responsable de les sessions.

El 35% de la nota final serà de l'avaluació **formativa dels seminaris especialitzats** . Aquesta nota es compartirà amb les assignatures integrades i es configura de la següent manera:

- **Un quinze per cent** s'avaluarà amb una rúbrica que contempla la responsabilitat, les habilitats d'aprenentatge, la comunicació i el treball en grup.
- **Un vint per cent** amb la presentació que l'estudiant farà en el plenari del grup de seminari i el lliurament al Campus Virtual del material elaborat a partir de la tercera sessió. Aquesta nota serà compartida amb les assignatures integrades. Les característiques de les competències que s'avaluen en els seminaris especialitzats fa difícil la seva recuperació. En cas de no superar-los es valorarà l'estratègia més idònia en funció de les competències no assolides.

El 50% de la nota final serà l'obtinguda en l'avaluació escrita mitjançant proves objectives. Té com objectiu avaluar l'adquisició de coneixements de l'assignatura i l'autonomia per plantejar l'anàlisi de problemes. Aquesta avaluació és durà a terme mitjançant un examen escrit donant resposta a preguntes obertes relacionades amb els casos treballats de manera integrada al llarg de la unitat. En aquesta prova s'avaluarà també competències transversals com: expressió escrita, coherència argumental i la gestió del coneixement seleccionat. En cas de no superar aquesta prova, l'estudiant es podrà presentar a una de recuperació programada a tal fi en el calendari d'exàmens.

OBTENCIÓ DE LA QUALIFICACIÓ FINAL: El requisit per a l'obtenció de la nota final és haver-se presentat a totes les parts avaluatives i haver-les aprovat en un 5. Es considerarà **No avaluable**, de les assignatures integrades que configuren la unitat, quan l'estudiant hagi faltat al 30% dels seminaris especialitzats. També, quan l'estudiant no tingui evidències de la resta de les activitats d'avaluació. Segons l'acord 4.4 del Consell de Govern 17/11/2010 de la normativa d'avaluació, les qualificacions seran:

- Del 0 a 4,9 = **Suspens**
- Del 5,0 al 6,9 = **Aprovat**
- Del 7,0 al 8,9 = **Notable**
- Del 9,0 al 10 = **Excel·lent**

L'estudiant té dret a la revisió de les proves d'avaluació. Per a tal fi es concretarà la data al campus virtual. La valoració de les situacions especials i particulars serà valorada per una comissió avaluadora configurada a tal efecte.

Els estudiants que no hagin superat l'assignatura per mitjà de l'avaluació continuada es podrà presentar a una prova final de recuperació de la part indicada.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació a classe i seminaris	15%	0	0	4, 6, 7, 8, 16, 18
Avaluació dels seminaris mitjançant casos pràctics i resolució de problemes	35%	2,5	0,1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Avaluació escrita mitjançant proves objectives: ítems de resposta múltiple / preguntes obertes	50%	2,5	0,1	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Bibliografia

En els seminaris especialitzats l'estudiant ha de fer-se competent en la cerca d'informació i lectura crítica de la mateixa. En la primera sessió i en funció del pla de treball plantejat, els estudiants esbrinen quines són les fons d'informació adients per al seu pla de treball. En la segona sessió expliquen les dificultats que han tingut en la cerca i confronten les evidències. En funció d'aquest treball compartit raonen la idoneïtat o no, de la mateixa.

Aquests són els motius fonamentals pels quals es considera oportú presentar un llistat de fons bibliogràfics reduït. Pel que fas a les pràctiques de laboratori, el material docent estarà disponible al Campus Virtual de l'assignatura. Per a les sessions de classe teòrica es presentarà al Campus Virtual els documents recomanats per realitzar l'estudi prèvia a les mateixes.

BIBLIOGRAFIA:

- Brunner & Suddarth: **Enfermeria Medicoquirúrgica** 12a.edició revisada. Kuwer Pod. 2016
- Morillo Rodríguez J; Fernández Ayuso D, editors.: **Enfermeria Clínica**. Barcelona: Elsevier; 2016. 2 vols

- Smeltzer S; Bare B; Hinkle JL; Cheever KH; editors. **Enfermería Medicoquirúrgica de Brunner L, Suddarth D.** Philadelphia: *Wolters Kluwer*, 2016.
- Beare PG; Myers JL, editors. **Enfermería Medicoquirúrgica**, 3a ed. Madrid: Harcour Brace.2002. 2 vols.
- Williams L; Hopper P. **Enfermería Medicoquirúrgica.** Edició 3a edició. Mac Graw Hill Interamericana de España 2009.
- Lemone, P; Burke K. **Enfermería Medicoquirúrgica. Pensamiento crítico en la asistencia del paciente**, 2 vols.. Edició 4a. Pearson Educación 2009. Disponible a: www.uab.cat/biblioteques
- Herdman TH, Kamitsuru S, editors. NANDA-I. **Diagnósticos enfermeros: definiciones y clasificación** 2012-2014. Edició Elsevier España S.L:2012
- Carpenito-Moyet LI. **Planes de cuidados y documentación clínica en enfermería: diagnósticos enfermeros y problemas de colaboración.** Edició 4ª. McGraw-Hill Interamericana. Madrid: 2005

RECURSOS INTERNET:

- <http://seguretatdelspacients.gencat.cat/es/>
- http://canalsalut.gencat.cat/ca/home_professionals/recursos/guies_de_practica_clinica/directori/
- <https://www.fisterra.com/guias-clinicas/especialidad/>